

2. Katan D. *Translating Cultures: An Introduction for Translators, Interpreters and Mediators*. London : St. Jerome Publishing, 2004. 392 p.
3. Baker M. *Translation and Conflict: A Narrative Account*. London : Routledge, 2006. 220 p.
4. Newmark P. *A Textbook of Translation*. New York : Prentice Hall, 1988. 292 p.
5. Pym A. *Exploring Translation Theories*. Routledge, 2010. 256 p.
6. Корунець, Т. *Основи перекладознавства*. Київ : Київський університет. 2004. 448 с.
7. Гордійчук, Л. *Теорія перекладу: підручник*. Київ : Вища школа. 2012. 388 с.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-340-1-35>

Потривасва С. І.,

*студентка кафедри слов'янської та романо-германської філології
Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського*

*Науковий керівник: **Ищенко Н. А.,***

доктор філологічних наук,

*професорка кафедри слов'янської та романо-германської філології
Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського*

ФЕНОМЕН «АНГЛІЙСЬКОСТІ» В СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ

У сучасному світі, де глобалізація, міграційні процеси та мультикультурність взаємодіють та розширюють культурні горизонти, поняття "англійськості" в британській літературі стає актуальним об'єктом дослідження. Враховуючи зростаючу важливість національної ідентичності та культурного діалогу в сучасному соціокультурному контексті, дослідження "англійськості" у літературних творах стає важливою задачею, яка вимагає уважності та глибокого аналізу. Публікація спрямована на визначення та розкриття ключових аспектів "англійськості" у сучасних англійських літературних текстах, включаючи специфіку її тлумачення в постмодерністському контексті.

Сучасний науковий дискурс щодо англійської ідентичності розглядає поняття English identity, English national identity і English ethnic identity як взаємозамінні. В англійському документальному дискурсі ці терміни також часто використовуються як синоніми, зокрема слово Englishness. Останнє слово має багатозначний характер

і може асоціюватися із етнічним та національним аспектами. Питання поділу між національною та етнічною ідентичністю залишається предметом дискусій, аналогічно до розрізнення термінів «нація» і «етнос» [9, с. 134].

Поняття «англійськість» визнається в науковій розмові про ідентичність як культурну ідентичність, яка включає такі елементи, як мова, культура, історія та територія [6, 3]. Визначення поняття «англійськість» є актуальним і широко дослідженим питанням у літературі, лінгвістиці, психології та культурології. Основна мета дослідження полягає в тому, щоб зрозуміти, як «англійськість» сприймається в рамках національної ідентичності, особливо в сучасну епоху, де вона часто обговорюється у зв'язку з боротьбою між «англійським» та «неанглійським». Ця опозиція суттєво впливає на розвиток національної ідентичності.

Також підтверджуємо нашу припущену схожість термінів English identity та Englishness, і це випливає з аналізу досліджуваного матеріалу з ідентичності. Виявлено важливі ідентифікуючі риси сучасної англійської ідентичності, такі як мова та ментальність з їх власним особливим смислом. Поточне розуміння поняття English identity вже не базується на національно-етнічних факторах, таких як географічне розташування, генетичні характеристики, біологічні риси, цивільно-правові аспекти, історичний контекст, расові (етнічні) характеристики, які пов'язані з поняттями "етнос" або "нація". Замість цього, воно стає лінгвокультурним поняттям, що ґрунтується на мовних, ментальних та культурних спільних рисах членів цієї спільноти [8, с. 67].

На практиці, при дослідженні англійської ідентичності, вчені вибирають між термінами «English identity» і «Englishness», виходячи з того, який з них найкраще відображає зміст досліджуваного джерела. Обидва терміни передають концептуальні, ціннісні та образні аспекти лінгвокультурного феномену, відомого як «англійська ідентичність».

Взаємозв'язок між термінами English identity і British identity, а також між термінами Englishness і Britishness, становить предметом інтенсивних обговорень, які тривають в різних сферах гуманітарних наук. Це ще одна проблематична область в дискусіях про сучасну англійську ідентичність. Наприклад, у своїй книзі «Альбїон: Витоки англійської уяви», П. Акройд асоціює поняття Englishness із розвитком мови, культури, способу мислення та уяви англійців. Автор розрізняє між британськістю та англійськістю, розглядаючи витоки англійськості як наслідок англо-саксонського розвитку, в той час як британське визначається як вплив кельтського варіанту еволюції. У цьому контексті автор приходять до висновку, що важко точно визначити,

який вплив мали кельти, англо-саксони та інші групи на розвиток англійського суспільства [1, с. 230].

Варто зауважити, що терміни *British identity* і *Britishness* майже не враховуються в сучасній англомовній лексикографії. У авторитетному словнику *Oxford English Reference Dictionary* слово *Britishness* подається як похідне від слова *British* без подальшого розширення [12]. У сучасному онлайн-словнику слово *Britishness* визначається як "стан або якість бути британцем або втілювати британські риси" [6].

Зокрема, Англія через свій «острівний» менталітет стає предметом міжнародного сприйняття. Англіїців характеризують як стриманих і зарозумілих, що призводить до стійких етнічних стереотипів. До цих стереотипів належать такі, які інколи висміюють англійців за їхню впевненість у своїй вищості [3, с. 255]. Дослідження також показують, що сучасні жителі Англії однаково ідентифікують себе як британців і англійців, але важливо розрізнати ці два поняття. Усе це вказує на складний і багаторівневий характер поняття «англійськість» та його значення у формуванні національної ідентичності англійців [2, с. 153].

Питання визначення "англійськості" лишається актуальним і отримує широкий резонанс у літературі, лінгвістиці, психології та культурології. Дослідники англійської ідентичності проявляють спеціальний інтерес до феномену англійської стриманості, яка майже межує з найвищою обережністю у вираженні будь-якого національного самовизначення [10, 13]. Іншими словами, англійські лідери та письменники, розвиваючи політичну культуру, уникали виразних націоналістичних заяв і цього типу провокаційних висловлювань в англійському політичному дискурсі. Зокрема, відсутні були гучкі промови щодо англійського патріотизму.

Зокрема, Англія, через свій «острівний» менталітет, стає об'єктом інонаціонального сприйняття. Англіїців характеризують як стриманих та зарозумілих, що призводить до стійких етностереотипів. Ці стереотипи включають в себе і самокритичні автостереотипи, які часом висміюють англійців за їхню впевненість у власній перевазі [3, с. 255].

Приклади з творів Теккерея та Бульвер-Літтона ілюструють ці стереотипи та суперечливий спосіб сприйняття англійців іншими націями [14, 11]. Дослідники, такі як Дж. Джиллінгем, стверджують, що поняття «англійськості» сформувалося до 1066 року завдяки протистоянню англосаксів і кельтів. Однак нормандське завоювання спричинило перерву в розвитку національної ідентичності, і лише в XII столітті відновилося відчуття єдності в Британії. Автори того часу, такі як Вільям Малсберійський та Генрі з Хантінгтона, розкривають аспекти «англійськості» у своїх творах [7].

Важливу роль у формуванні «англійськості» відіграла Вікторіанська епоха. Її тривале правління під керівництвом королеви Вікторії (1837–1901) сприяло розвитку англійської нації. У цей період формувалася система цінностей, визначаюча особливу роль англійської культури в світовому духовному розвитку [4]. «Англійськість» була обрана як основа культурних традицій Західної Європи.

Дослідження також показують, що сучасні жителі Англії ідентифікують себе однаково як британців і англійців, але важливо розрізняти ці два поняття. Усе це свідчить про складний і багаторівневий характер поняття «англійськості» та його важливість для формування національної ідентичності англійців [5].

Отже, варто відзначити, що сучасний науковий дискурс визнає поняття "English identity," "English national identity," і "English ethnic identity" як взаємозамінні. В англійському документальному дискурсі ці терміни також часто використовуються як синоніми, і слово "Englishness" використовується для вираження цих аспектів ідентичності.

Словники та лексикографічні джерела підтверджують, що "Englishness" розглядається як культурна ідентичність, яка охоплює аспекти етнокультури, включаючи мову, культуру, історію та територію. Це свідчить про складність і мінливість поняття "англійськості".

Важливою частиною дослідження є розрізнення між поняттями "English identity" і "British identity," які залишаються предметом дискусій у гуманітарному знанні. Деякі відомі дослідники, такі як Пітер Акройд, вказують на важливість розрізнення англійськості та британськості, розглядаючи їх як різні аспекти ідентичності.

Отже, "англійськість" є складним і багатограним поняттям, яке визначається історичними, культурними та соціальними контекстами. Розуміння "англійськості" важливе для формування національної ідентичності і розглядається як ключовий аспект сучасної англійської ідентичності.

Список використаних джерел:

1. Ackroyd P. Albion: origins of the english imagination. Nan A. Talese, 2003. 560 p.
2. Colley L. In defiance of oligarchy: the tory party 1714-60. Cambridge University Press, 2011.
3. Cottle B. The language of literature. London : Macmillan Education UK, 1985. URL: <https://doi.org/10.1007/978-1-349-17989-3> (date of access: 20.10.2023).

4. Easton M. The English question: What is the nation's identity?. BBC. 2018. URL: <https://www.bbc.co.uk/news/uk-44306737> (date of access: 19.10.2023).
5. Featherstone S. Introduction: being english. Englishness. Edinburgh. P. 1–8. URL: <https://doi.org/10.1017/upo9780748632541.001> (date of access: 20.10.2023).
6. Free on-line dictionary of computing. Choice reviews online. 2006. Vol. 43, no. 12. P. 43Sup–0384–43Sup–0384. URL: <https://doi.org/10.5860/choice.43sup-0384> (date of access: 20.10.2023).
7. Gillingham J. B. The Teamsters Union on the West Coast. Berkeley : Institute of Industrial Relations, University of California, 1956. 90 p.
8. Greenfeld L. Globalisation of nationalism: the motive-force behind 21st century politics. Rowman & Littlefield Publishers, Incorporated, 2016. 328 p.
9. Kenny M. Englishness: the forbidden identity. The Guardian. 2010. URL: <https://www.theguardian.com/commentisfree/2010/feb/11/english-nationalism-fight> (date of access: 20.10.2023).
10. Kumar S. K. British Victorian literature: recent revaluations. New York : New York University Press, 1969. 506 p.
11. Lytton L. E. B. Pelham: Or, Adventures of a gentleman. Philadelphia : Lippincott, 1875.
12. Oxford English reference dictionary / ed. by P. Judy, T. Bill. Oxford : Oxford University Press, 1995. 1776 p.
13. Paxman J. Great Britain's great war. London, England : Viking, 2013. 356 p.
14. Thackeray W. M. T. Book of snobs. Independently Published, 2019.